

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/113/2019
Identifikačné číslo spisu:	6616216134
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6616216134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. N., bývajúceho v N., 2/ V. N., bývajúcej v N., obaja zastúpení JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou Advokátskej kancelárie v Poltári, Železničná 7, proti žalovanej Prvej stavebnej sporiteľni a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 13, IČO: 36 860 662, o určení, že záložné právo nie je, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12C/217/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2018 sp. zn. 16Co/359/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 20. apríla 2017 č. k. 12C/217/2016-145 určil, že záložné právo k nehnuteľnostiam evidovaných na liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie N., obec N., Okresný úrad N. - katastrálny odbor, byt číslo XX na 6. poschodí v bytovom dome s o súpisným číslom XXXX v o vchode číslo X n a ulici I. so spoluvlastníckym podielom 808/43328 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu bez pozemku stojaceho na parcele C-KN číslo 346/208, zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva X., nie je. Po právnej stránke aplikoval § 48 ods. 1, ods. 2, § 52, § 52a, § 53, § 54 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v platnom znení (ďalej aj „OZ“), § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) a taktiež poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 89/2007 zo dňa 25. februára 2009 a sp. zn. 2 Obo 74/2008 z 1. októbra 2008. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobcovia 1 / a 2 / uzavreli so žalovanou 1. júna 2011 zmluvu o mimoriadnom splátkovom medziúvere a stavebnom úvere č. X., predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru č. XXXXXXXX X XX žalobcom 1/ a 2/ vo výške 33.400 eur. Zo zmluvy pre žalobcov 1/ a 2/ v postavení spoludlžníkov vyplývala povinnosť na účet zmluvy o stavebnom sporení poukazovať vklad vo výške 53,44 eur mesačne a na účet stavebného úveru uhrádzať splátky úveru a poistenie, spolu 225,18 eur mesačne. Súčasne bola dňa 1. júna 2011 medzi žalovanou ako záložným

veriteľom a žalobcami 1/ a 2/ uzavretá zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva č. X., ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/, evidované na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. N. (byt č. XX na 6. poschodí v bytovom dome súp. č. XXXX vo vchode č. X na ulici I. so spoluvlastníckym podielom 808/43328 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu bez pozemku, stojaceho na parc. KN-C č. 346/10), na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky s príslušenstvom, vzniknutej na základe zmluvy o stavebnom sporení a medziúvere č. XXXXXXXX XXX a č. XXXXXXXX XXX. Listom z 18. novembra 2015 žalovaná oznámila žalobkyni 2/, že vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru k 18. novembru 2015 a zmluva o stavebnom sporení č. XXXXXXXX XXX . zanikla ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle VPSS pre fyzické osoby č. IX bod 11. (č. l. 31 spisu). Žalovaná tiež listom z 19. januára 2016 oznámila žalobcom 1/ a 2/, že pristúpi k vykonaniu dobrovoľnej dražby. Okresný súd vychádzal pri rozhodovaní z toho, že žalobcovia 1/ a 2/ majú na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože stav ohrozenia a neistoty záložcu možno odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo. Z postavenia zmluvných strán mal za preukázané, že ide o spotrebiteľský zmluvný vzťah, čo medzi stranami nebolo sporné. Podľa okresného súdu (z listu žalovanej z 18. novembra 2015) jednoznačne vyplýva, že žalovaná odstúpila od zmluvy o stavebnom sporení ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a o tejto skutočnosti svedčí aj následná emailová komunikácia medzi stranami sporu (č. l. 34 spisu), kde sama žalovaná uvedený úver označuje ako odstúpený. Uviedol, že úverová zmluva je upravená v Obchodnom zákonníku a k o absolútny obchod, ale v posudzovanej veci ide súčasne o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú žalobcovia 1/ a 2/ uzavreli v postavení spotrebiteľov, ktorá je upravená v Občianskom zákonníku. Keďže odstúpenie od zmluvy je upravené v Obchodnom zákonníku aj Občianskom zákonníku, v súlade s § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka použil občianskoprávnu úpravu, ktorá je pre spotrebiteľa výhodnejšia a spotrebiteľ sa jej nemôže vzdať. Mal za preukázané, že zmluva o stavebnom sporení aj zmluva o medziúvere, vrátane záložnej zmluvy č. X., zanikli formou odstúpenia s účinkami o d začiatku, vrátane všetkých akcesorických záväzkov a na základe toho určil, že žalované právo nie je. Odstúpením od úverovej zmluvy zanikol záväzkový vzťah z úverovej zmluvy a neexistencia úverového záväzku spôsobuje, že uzavretá záložná zmluva nemôže zabezpečovať záväzok, ktorý neexistuje a súčasne s odstúpením od úverovej zmluvy od počiatku zaniká aj záväzok zo záložnej zmluvy. Úkonom odstúpenia od úverovej zmluvy došlo k jej zániku od počiatku, pričom došlo k zániku akcesorického zabezpečovacieho záväzku v podobe záložného práva, lebo záložná zmluva nemôže zabezpečovať neexistujúci úverový záväzok. Uvedený záver vyplýval aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 74/2008 z 1. októbra 2008. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. novembra 2018 sp. zn. 16Co/359/2017 prvým výrokom rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a druhým výrokom žalobcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Uviedol, že sa stotožňuje so skutkovým a právnym posúdením veci. Okresný súd správne vyvodil neplatnosť takejto zmluvnej úpravy, ktorá je v rozpore s právnou úpravou na ochranu spotrebiteľa, z ktorej vyplýva, že dôsledkom odstúpenia od úverovej zmluvy od počiatku zaniká aj zabezpečenie plnenia zmluvného záväzku, ktoré bolo predmetom záložnej zmluvy. Vyvodil správny záver, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná, je v neprospech spotrebiteľa, neplatná pre rozpor s právnou úpravou dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, ktorým sa spotrebiteľský vzťah riadi. Odstúpenie od zmluvy o úvere spôsobilo zánik záložného práva vzhľadom na jeho akcesorickú povahu. Zrušenie zmluvy s účinkami späť od počiatku je pre spotrebiteľa priaznivejšie. Pri inom právnom posúdení by záložná zmluva nemohla zaniknúť z dôvodu splatných zmluvných pohľadávok, ktoré však odstúpením veriteľa od hlavného zmluvného vzťahu zanikli. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V súvislosti s porušením § 420 písm. f) CSP uviedla, že odvolací súd nepostupoval podľa § 382 CSP. Podľa jej názoru súd prvej inštancie v priebehu konania a ani vo svojom rozsudku neuviedol, že zmluva o stavebnom sporení a zmluva o úvere sú zmluvami vzájomne závislými v zmysle § 52a ods. 2

Občianskeho zákonníka, a že na posúdenie tejto otázky bude aplikovať predmetné zákonné ustanovenie, túto otázku otvoril až odvolací súd. Za danej situácie podľa názoru žalovanej mal odvolací súd postupovať v zmysle § 382 CSP a mal vyzvať strany, že na vec sa vzťahuje § 52a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Jednoznačne by do konania predložila aj vyššie uvedenú zmluvu o stavebnom sporení, čím by zamedzila, aby odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru, že táto je zahrnutá do zmluvy o úvere. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že ide o nesprávne právne posúdenie veci v dvoch rovinách. V prvej rovine zmluva o stavebnom sporení a zmluva o úvere (mediúvere a stavebnom úvere) nie sú vzájomne závislými zmluvami podľa § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Na to, aby zmluvy mohli byť posudzované podľa uvedeného ustanovenia, tieto musia byť uzavreté pri tom istom rokovaní alebo by museli byť zahrnuté do jednej listiny. V danom prípade však zmluva o stavebnom sporení a zmluva o mimoriadnom mediúvere a stavebnom úvere neboli ani len uzavreté pri tom istom rokovaní, a ani nie sú zahrnuté do jednej listiny. Vzhľadom na uvedené označil záver odvolacieho súdu za absolútne nesprávny, ak (odvolací súd) tvrdil, že ide o vzájomne závislé zmluvy zahrnuté do jednej listiny. Tvrdila že odvolací súd právnu otázku (vzájomnej závislosti zmluvy o stavebnom sporení a zmluvy o úvere) nesprávne právne posúdil, že došlo aj k zániku zmluvy o úvere a tým pádom aj k zániku záložnej zmluvy. Žalovaná je toho názoru, že pokiaľ odvolací súd posúdil, že došlo k zániku zmluvy o stavebnom sporení, táto skutočnosť však nemá vplyv na existenciu zmluvy o úvere (mediúvere a stavebnom úvere), nakoľko v danom prípade nejde o vzájomne závislé zmluvy podľa § 52a Občianskeho zákonníka, následne tak nemožno hovoriť ani o zániku záložnej zmluvy ako akcesorického vzťahu k úverovému vzťahu. V druhej rovine uviedla nesprávne posúdenie právnej otázky, t. j. platnosti/neplatnosti odstúpenia od zmluvy o stavebnom sporení následne rezultovalo k nesprávnemu záveru odvolacieho súdu o zániku zmluvy o stavebnom sporení a následne aj k zániku úverového vzťahu, a naň nadväzujúceho akcesorického vzťahu. Je toho názoru, že nesplácaním splátok v zmysle zmluvy o úvere (mediúvere a stavebnom úvere) preto došlo zo strany žalobcov 1/ a 2/ k porušeniu tejto zmluvy a nie zmluvy o stavebnom sporení, čím nebol daný dôvod pre odstúpenie podľa čl. IX bod 11 VPSS. Preto, keď súd posudzuje list žalovanej zo dňa 18. novembra 2015 aj ako odstúpenie od zmluvy o stavebnom sporení, tak takéto odstúpenie od zmluvy o stavebnom sporení je neplatné, nakoľko tu nebol dôvod dojednaný medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, alebo aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu na ďalšie konania a zároveň, aby zaviazal žalobcov 1/ a 2/ na náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že v plnom rozsahu súhlasia s napadnutým rozhodnutím.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane

dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015).

7.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 319/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

7.2. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

12. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa

ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Dovolateľka vyvodzovala procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ CSP z toho, že odvolací súd nepostupoval v súlade s § 382 CSP, súd prvej inštancie neuviedol, že zmluva o stavebnom sporení a zmluva o úvere sú zmluvami vzájomne závislými podľa § 52a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, túto otázku otvoril až odvolací súd.

16. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

17. Z citovaného ustanovenia § 382 CSP vyplýva, že jeho aplikácia odvolacím súdom sa viaže na dve podmienky a to, že nárok treba posúdiť alebo podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného odseku). Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená je, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 1271).

18. Dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým vyhovel žalobe žalobcov vyplýva, že súd prvej inštancie posudzoval vec aj podľa § 52a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (bod 48. rozhodnutia súdu prvej inštancie).

19. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde o prekvapivé rozhodnutie v zmysle § 382 CSP, ako uvádzala dovolateľka. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch, než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat' ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane, keď súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových záveroch pri aplikácii rovnakých právnych noriem. So zreteľom na vyššie uvedené nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie ani prekvapujúce a ani nečakané.

20. Každé podanie (vrátane dovolania) posudzuje aj dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v súlade s článkom 11 ods. 1 až 3 CSP. Pri takomto posudzovaní dovolania je zrejmé, že prípustnosť svojho dovolania žalovaná okrem vyššie uvedeného pochybenia týkajúceho sa § 382 CSP (prekvapivosť rozhodnutia) opiera o § 420 písm. f/ CSP aj v otázke nesprávneho postupu súdov v procese dokazovania a pri hodnotení dôkazov. K čomu dovolací súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP postup súdu v procese

získovania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

21. Dovolací súd tiež pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

22. Zhrnúc vyššie uvedené nie je dovolacia námietka dovolateľky o porušení jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP opodstatnená, preto v tejto časti dovolací súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Dovolací súd pre úplnosť považuje ešte za potrebné uviesť, že pri posudzovaní práva na spravodlivý proces je potrebné zohľadniť aj možnosť účastníka korigovať nesprávny postup súdu. Aj v prípade posudzovania „odňatia možnosti konať pred súdom“ podľa § 237 písm. f/ O.s.p. súd zohľadňoval procesnú zodpovednosť strán sporu. Podľa vtedajšej judikatúry dôvodom dovolania nemôže byť akékoľvek odňatie možnosti konať pred súdom; súdna prax zaujala k tejto otázke zužujúci výklad. „Podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie (R 39/1993)“. V danom prípade vo svojom riadnom oprávnom prostriedku dovolateľka využila možnosť uplatniť svoj vplyv na konanie, a to vyjadrením sa nielen k vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, ale aj k tvrdeným procesným vadám, s ktorými sa dostatočne v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal už odvolací súd.

24. Pokiaľ dovolateľka vyvodila prípustnosť podaného dovolania i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že táto - právne relevantná otázka v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou (dovolateľkou) v dovolaní vymedzená jasným, určitým, konkrétnym a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť, prípadne aj dôvodnosť dovolania.

25. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

26. Dovolateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v dovolaní vyššie uvedeným spôsobom nešpecifikovala, ktorá konkrétna, z hľadiska tohto sporu relevantná právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá ešte nebola dovolacím súdom vyriešená. Samotná polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mala dovolateľka na mysli.

27. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s novou koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávneho predpisu - Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priechil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky sp. zn. 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).

28. Dovolací súd preto konštatuje, že ani prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalovanej aj v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.